

Ablak a múltra

2008. január 22-én „**Ablak a múltra...**” címmel¹ **iskolatörténeti kiállítás** nyílt intézményünk aulájában, s ezzel kezdetét vette az az ünnepségsorozat, mellyel a **40 éves**² iskola történetére emlékezünk:

Négy ablak, négy korszak az iskola történetében...

Azt mondják, hogy az ember 30 évesen már felelős az arcvonásaiért... mi 40 évesen is vállaljuk „ráncainkat”, hiszen megdolgoztunk értük. Sok-sok gyermek koptatta a folyosó kockakövét és a padjainkat, de a szorgalmas munka, a tudás és a vidámság is nyomot hagyott vonásainkon. Az eltelt 40 év hagyatéka méltó arra, hogy összegyűjtsük, rendezzük, összegezzük közös múltunkat, értékeinket. Visszatekintünk, de kitérünk ablakunkat a **jövő felé** is. Jó messzire el kell látnunk, hiszen ma még gyermekek, akiknek a jövőjét építjük, s csak 5-10-20 év múlva lesznek „érettek”, az akkori „való világra” kell felkészíteni őket. **Már ma** úgy kell nekik megtanítani az írás-olvasás-számolás alapjait, hogy felnőtt korukra képesek legyenek arra, hogy pl. Európa nyugati területén élve képesek legyenek önálló ismeretszerzéssel egy új gépkocsi műszaki leírását, egy új gyógyszer hatásmechanizmusát stb megismerni, megérteni, alkalmazni! No de maradjunk a jelennél!

- 40 évesen már szívesebben emlegetjük – a külsővel szemben - a belbecs értékeit. Mindenekelőtt a **nevelés és az oktatás** terén elért eredményeket. A hozzáadott értéket tekintve igazán példaértékű a kollégák munkája!
- 40 évesen már illik „megállapodottnak” lenni. Sose volt jellemző iskolánkra, hogy csélcsep módon évről-évre új „csodamódszereket”, alternatív programokat... tűzzön zászlajára. **Stabil értékrend** szerint, a racionalitásokra figyelve alakítjuk nevelési és oktatási programunkat.
- 40 év – 4 évtized – 4 igazgató – 4 ablak a múltra... **Kitárjuk ezeket az ablakokat, hogy még világosabban, még tisztábban lássuk a jövőnket, s tanítványaink sikeréért végzendő feladatainkat**³.

Iskola a város szélén...

A fényképek, a cikkek rendezése, az ehhez jutalomként járó baráti beszélgetések közben felidéztek munkatársaim, hogy

- akkor még kukoricaföldek voltak itt a szomszédban...
- Ismerőseim mondták, hogy 120000 Ft volt „a derkovitson” a kétszobás lakásuk teljes ára és 19200 Ft volt a „beugró”, de mégse nagyon akartak ide, a „város szélére” költözni...
- Tudtátok, hogy itt, a szomszédos 8 emeletes ház tetején napozótető is volt, tusolóval... ?
- Akkoriban még működött a szökőkút az iskola melletti büszke téren⁴....

Ebben a környezetben kezdte meg munkáját a város első lakótelepének első, - akkoriban Szombathely legmodernebb- iskolája. Tizenhat tantermesnek építették, ám - hosszú ideig több telephellyel működve- 1977-ben pl. közel 1200 tanulója volt „a Derkónak”. A 2007/08. tanév végén már – az 1. és 2. évfolyamnak hosszú ideig otthont adó, Bem J. u. 9. sz. alatti Kisiskolának is búcsút mondtunk. Azóta „egy házban”, a Bem j. u. 7.sz alatti épületben végezzük mindannyian a munkánkat.

¹ Munkatársaim **kreativitását** - no persze a tudás, a megbízhatóság, az őszinteség, a következetesség, a korrekt magatartás, a kezdeményező készség, a szorgalom, a megértő elfogadás és a többi jó tulajdonság mellett...- mindig is nagyon tiszteltem.
- Ön is látta az iskolatörténeti kiállítás meghívóját?

- „**Ablak a múltra...**” Nekem nagyon tetszett! A kivitelezés és főleg a gondolat!

Érdekes egy szerkezet az *ablak*. Gondolt már rá? Kilátni és belátni is lehet rajta – már ha engedik... és ha elég tiszta.

Megrepedhet, betörhetik és be is lehet deszkázni...

² **1968** szept. 2-án kezdte meg az iskola a működését.

³ **Kérem, segítsen!** Az alábbiakban szeretném felvillantani a korszak egy-két jelentős eseményét. Ha tévedést venne észre, vagy úgy érzi, hogy lényeges dologról nem tettem említést, véleményét szívesen fogadom itt: derko@t-online.hu vagy személyesen... és ez igaz a tárgyi dokumentumokra is: régi fotókra, dolgozatfüzetekre, oklevelekre, stb.

⁴ Alpolgármester Úr ígérete szerint az iskola számára a „születésnap ajándék” e tér felújítása lesz.:))

Az iskolaalapító Kiss Vilmos 1968-1977-ig vezette az iskolát.

Munkássága elismeréséért Apáczai-díjat kapott.

A vezetése alatt álló iskola nevéhez fűződik a

- **Derkovits-ösztöndíjasok** kiállításának országos programja⁵
- az orosz mellett francia és német nyelvet is tanítottak
- testnevelés tagozat indult...

Nyugdíjba vonulása (1977) után is figyelemmel kísérte az iskola sorsát, de 1998 őszétől ténylegesen is visszajárt hozzánk és ismét „rajtunk tartotta a szemét”...

- Meghatódtunk, mikor a kiállítás rendezése közben kezünkbe került a „25 év története” c. dokumentumgyűjteménye⁶.
- **Ő:** „Kis Vilmos –díjat” alapított, hogy jutalmazhassuk azokat a tanítványainkat, akik a magyar nyelv és irodalom, illetve a történelem terén a legeredményesebbek voltak az adott tanévben.
- **Mi:** termet neveztünk el róla – Az Oktatási Minisztérium támogatásával. Kezdeményezésünkre Pedagógus életmű-díjat kapott SzMJV Közgyűlésétől. Ez – elmondása szerint fontosabb volt számára a számtalan egyéb kitüntetésnél, hiszen „Szombathelytől”⁷ kapta.
- Legboldogabbnak mégis talán akkor láttuk, amikor egyik tanévnyitó ünnepség alkalmából – kérésünkre- szóló „pár szót” a gyerekekhez. Akkor is tanulhattunk Tőle...
- Nagy veszteség volt a 2006. szeptember 1-én (!) bekövetkezett halála...

Havasy Jenő 1977-1992-ig, 15 éven keresztül állt az iskola élén.

Vezetése alatt kiemelt **sportsikereket ért el az iskola.**

- A „Mindent bele” tévés vetélkedő sikerei nyomán Horváth Tihamér kollégánk -Unger József tanár úrral karöltve- életre hívta a „Gyere velünk” megyei versenyt, mely Tihamér menedzselésével Játékos sportverseny néven országos diákolimpiává nőtte ki magát.
- Ehhez az időszakhoz kötődik a könyvtár és a fizikai előadó kialakítása.
- Számítástechnikai bázisiskola lettünk. Az akkor megszerzett előnyünk ma is kötelez minket...
- A Szülői Munkaközösséggel való együttműködés akkoriban élte fénykorát Szarka Zoltán 15 évig volt az SzM elnöke!
- 1991-ban Székely Gáborné létrehozta a Derkovits Iskola Diáksportjáért Alapítványt.

Kártyás Lászlóné 1992-1998-ig vezette az iskolát.

Ez idő alatt kezdődött el a **Pedagógiai Program kidolgozása**. Hasznosak, emlékezetesek, értékesek voltak azok az órák, melyeket együttes alkotó munkával töltöttünk.

- 1994-ben alakult meg az Iskolaszék, Böcskei Imre igazgató úr vezetésével.
- A konditerem kialakítása lelkes összmunka eredménye volt.
- Ekkoriban álltunk legközelebb az azóta is hön áhított tornaterem kialakításához.⁸
- A Kisiskola története is ekkor kezdődött. Előbb két nagy termet vettek el tőlünk, majd a hat tanulócsoporthoz helyére védőnőket akartak elhelyezni.... Hosszú, tanulságos a történet, s amint azt mindannyian tudjuk: minden rosszban van valami jó...

A kisiskoláért folytatott „harc” kapcsán - már az én időmben – *messzire mutató* barátságok, *együttműködések* szövödtek...

⁵ Melynek 1971 és 1976 között iskolánk adott helyet.

⁶ „Látod? Még halála után is segít nekünk...” – mondta egyik kolléganő, és hozzátette: „a következő 15 év történetét neked kell ám majd megírnod...”

⁷ Mégiscsak lehet valaki Próféta a saját hazájában? :) Köszönjük képviselő barátainknak...

⁸ Bár egy pályázat kapcsán 2007-ben is felsejlett a lehetőség, de sajnos kiderült (vagy beborult,☹): *csalóka* délibáb volt!

1998 óta a Pedagógiai Program szerint végezzük munkánkat.

- Ebben az évben kezdtem igazgatói munkámat⁹.
- A Tantestülettel közösen dolgoztuk ki pedagógiai programunkat, így a mindennapi munka során bátran támaszkodhattunk az abban megfogalmazottakra.

Mottónk: *"Hinniük kell, hogy tehetségesek vagyunk valamiben, és hogy ezt a valamit bármi áron el kell érniük."* Marie Curie

Alapelvünk: „Stratégiai tervezésünk és mindennapi munkánk során alapelvünk, hogy személyes felelősségünket felvállalva, az önálló kezdeményezés és az együttműködés jegyében minőségi¹⁰ munkát végzünk.

- Iskolánk arculatát meghatározó legfontosabb értéknek az **alkalmazható tudást**, mint a személyiség kibontakoztatásának, a kiemelkedésnek, a talpon maradásnak és az alkotó, kiegyensúlyozott személyiséggé válásnak az eszközét, valamint a **testi és lelki egészséget**, mint a tartalmas, tevékeny élet fontos feltételét tekintjük. ...
- **Küldetésünknek tekintjük**, hogy szakszerű nevelő-oktató munkával segítsük tanítványainkat abban, hogy - testi- lelki egészség, önismeret és alkalmazható tudás birtokában - a társadalmi és természeti környezettel összhangban, konstruktív életvezetéssel élő felnőttekké váljanak. Sikerességükért érzett felelősségünk abban áll, hogy tudatosítsuk tanítványainkban: felelősek saját sorsuk alakításáért, valamint abban, hogy - színvonalas oktatással és konstruktív életvitelre való neveléssel - eszközként alkalmazható tudással is felvértezzük őket.”¹¹

Gyorsító pályára álltunk, hiszen a mai diákoknak már egy felgyorsult világban kell helytállniuk. Az „élethosszig tartó tanulás” jegyében folyton új ismereteket szereznek majd. Előnyt jelent számukra, ha nem okoz gondot az olvasás, a számolás, a számítástechnika, a nyelvtanulás, ha felvértezzük őket az önmenedzselés „tudományával” és ha – elsősorban a testnevelők elhivatott munkája és az egészségnevelési program segítségével- igényükké tesszük a mozgást, az egészséges életmódot.

- Gyakran érezzük úgy, hogy egy lépéssel előbbre tartunk az aktuális oktatáspolitikánál - no és mindig a realitás talaján!
- Mi már az 1999-2000. tanévben a „**boldogulás kulcskompetenciák**” fejlesztésének jegyében hirdettük meg az első Kismenedzser-versenyt...
- A versenynek és a hozzá kapcsolódó belső munkának köszönhetően szoros kapcsolatot építettünk ki a társadalmi-gazdasági élt szereplőivel. A projekt színvonalára jellemző, hogy a verseny fővédnöke és több éven keresztül a zsűri elnöke dr. Vértes András, a GKI elnök-vezérigazgatója volt. Sági József képviselő, - akkoriban a Parlament Oktatási Bizottságának tagja- előadást tartott a versenyző csapatok felkészítő tanárainak.¹²

⁹ Dr. Kovács Péterné igazgató (könyvtár, matematika szak, Közoktatási szakértő mentor, minőségügyi tanácsadó)

¹⁰ Minőség: a célnak való megfelelés

¹¹ Ld: Pedagógiai Program

¹² Jut eszembe: Fodor Gábor és Magyar Bálint is járt már az iskolánkban...dr. Szabó Gábor polgármesterként névtáblánkat leplezte le, dr. Ipkovich György pedig rendszeresen megnyitja a Derkovics-heti képzőművészeti kiállítást.

- A városban az elsők között ismerkedtünk az intézményi minőségbiztosítással. Iskolánkat még – a **Comenius-program** keretében- az Oktatási Minisztérium minősítette „Partnerközpontú Intézménnyé.
- Rengeteg pályázatot írtunk.... Érdemes lenne számba venni...
- Az Oktatási Bizottság is rendszeresen támogatja projektjeinket.
- Ilyen pl. az **Óvodások városi sportversenye**. Sportsikereink jogosítanak fel arra, hogy a rendezvény gazdái lehessünk. A Diákolimpiai versenyek eredményessége szempontjából évek óta az *országos(!)* lista 10-15. helyen állunk¹³.
- A 2007/08. tanév Sportkarácsonyán a munkaközösség minden régi tagja jutalomban részesült. Nincs több ilyen iskola a városban! Hernádi Pálné, pedagógusi munkájáért és a munkaközösség vezetőjeként is rászolgált (2007-ben) a „**Magyar Köztársasági Bronz Érdemkereszt**” kitüntetésre.
- Ugyanilyen elismerésben részesült 2004-ben **Kiss Pálné** igazgató-helyettes is¹⁴. Az ő projektje a **Gyermekszemmel...** rajzoló verseny, mely évről-évre dr. Hankó Faragó Miklós országgyűlési képviselő védnökségével, és Vargha Károlynak, a Szombathelyért Közalapítvány elnökének támogatásával kerül megrendezésre.

Az iskola 30 évig élte az életét, elindítva, megtartva, továbbfejlesztve vagy éppen megszüntetve egyik-másik projektjét. **A 30. évben** az új vezetés kezdeményezésére „újhegyre szedtük” azokat a dolgokat, melyek a kezdetek óta elhalványodtak, de mi így is értéket láttunk bennük.

- A **hagyományok felelevenítésére**, új kezdeményezések megalapozására jó alkalom volt az iskola 30. évfordulója köré csoportosuló rendezvénysorozat.
- Pályázatot hirdettünk: egykori tanítványok, (gyakran „akkori” szülők) visszaemlékezéseit tüzték tollhegyre a gyerekek. Tárgyi emlékeket is gyűjtöttünk....
- Az ünnepi megemlékezésen Rettegi Attila, - aki szintén a Derkóban kezdte tanulmányait - mint az Oktatási Bizottság akkori elnöke mondott köszöntő beszédet.
- Felújítottuk a Derkovits-heti képzőművészeti kiállítás hagyományát¹⁵.
- Ápr. 13-án nem feledkezünk meg Derkovits Gyula születésnapjáról. Ilyenkor – a Diáktanács szervezésében- a koszorúzásra meghívjuk a körzet városi képviselőit és a Képtár is képviselteti magát¹⁶.

Értékesek számunkra a külső **partnerek** is.

- Büszkék vagyunk rá, hogy akkoriban „visszahívtuk” **nyugdíjas** kollégáinkat és legtöbbjük azóta is rendszeresen visszajár hozzánk¹⁷.
- Változatlanul fontosnak tartjuk a **szülőkkel** való jó kapcsolatot¹⁸!
- Köszönjük a figyelmet, a tanácsokat, a kéréseket, a kérdéseket és nem utolsósorban a segítséget. Pl. Popovicsné dr. Tisza Editnek, aki – az Iskolaszék akkori elnökeként – létrehozta a **Derkovits Iskoláért Alapítványt**.
- Rendszeresen szervezünk közös programokat a Kohfidisch-i **testvériskolával**.
- A városrész **óvodáival** kezdetektől jó a kapcsolat.¹⁹

¹³ 2008-ban a 12. helyről kaptunk értesítést.

¹⁴ Büszke vagyok rá, hogy a Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkereszt kitüntetését 2005-ben én is átvehettem az oktatási minisztertől...

¹⁵ Évről-évre a társadalomtudományi munkaközösség, ill. Gáspár Dezsóné színvonalas munkája nyomán kerül megrendezésre.

¹⁶ ...és évről-évre, a képviselőkkel együtt megállapítjuk, hogy méltóbb helye lenne a szobornak iskolánk előtt, a felújított téren., hiszen ki más ápolja még Szombathelyen az emléket?!

¹⁷ A kiállítás megrendezésében Egervári Sándorné, Ferenczi Rezsóné és Lóránth Károly pótolhatatlan segítséget nyújtott.

¹⁸ Szeretnénk, ha még többen lennének azok, akik segítséget kérnek, illetve segítséget adnak ..., hiszen egyik is, másik is gyermekeink javát szolgálja!

¹⁹ Elődeink elmondása szerint Szombathely tekintetében iskolánkból indult az intézmények közötti szoros együttműködés...

- A Hétszínvirág, a Mocorgó, a Pipitér és a Szűrscsapó óvodák rendszeresen vendégeink pl. a farsangon. Kedves gesztus dr. Czeglédy Csaba alpolgármester úrtól, az iskolaszék elnökétől, hogy immár 10 éve a Ő is részt vesz ezeken a rendezvényeken, segíti az alapítványainkat, de ennél is fontosabb, hogy „gondja van ránk” a mindennapokban.

Mindent elkövettünk annak érdekében, hogy az iskola állaga ne romoljon, fejlődjön az infrastruktúra.

- 1998 óta az iskola villamoshálózata – az öltözőkkel együtt- felújításra került. Köszönjük a fenntartónak, hogy részt vehettünk az **Uniós pályázaton (NYDOP)**, melynek sikere nyomán 2009. szeptemberétől teljesen megújult a homlokzat, felújításra kerültek a vizesblokkok, akadálymentessé vált az épület és az egykori gondnoklakásból fejlesztő-napközis termet alakítottunk ki. Reményeink szerint az e pályázathoz kapcsolódó TÁMOP 3.1.4 Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés – Innovatív intézményekben c. pályázat befejezésével pedig elmondhatjuk majd, hogy az iskola tartalmi munkája is új lendületet kapott. Ehhez járul majd hozzá a folyamatban lévő IKT-s pályázatunk is...

A gyerekekről látszólag kevés szó esett, de hát ha belegondolunk: róluk szól, értük történik itt minden. Fontosnak tartjuk az életkori sajátosságoknak megfelelő, sokoldalú fejlesztést, a tehetséggondozást. Célunk, hogy mindenki a képességei szerinti maximumot nyújtsa.

Választási lehetőségeket kínálunk: a nyelvekből, a sportágak közül... de valaminek a választása **nem jelenti azt, hogy „a másiktól” kizárja magát** a tanuló. Miért ne tanulhatná valaki mindkét nyelvet? S még akár a tesi tagozat is belefér és elegendőt ülhet a számítógép mellett is... fejlesztheti magát a magyar, a matematika, a rajz, a fizika, a kismenedzser-szakkörön, vagy épp az énekkaron...A tehetség csak ritkán, néhány területen mutatkozik meg óvodás korban. Miért kellene hát már első osztályban végleges döntéseket hozni?!

- Munkánk eredményességét **egykori tanítványainknak** a középiskolákban és az Életben elért sikerei is mutatják
- Itt végezte általános iskolai tanulmányait **Lovas Henrietta** és **Zsámboki Marcell** versenytáncosok. Heni ma táncot tanít iskolánk tanulóinak²⁰, Marci pedig a Koreográfus-és Táncpedagógusképző Intézet igazgatója. **Németh Zsolt** olimpikon itt szerette meg a sportot²¹. Sokaknak szerez örömet évről-évre- az általa alapított **Jól tanuló jó sportoló** díjjal.
- **Rasperger Dávidnak** kiállítás is volt már nálunk. A **Takács Gábor** által alkotott pannó iskolánk auláját díszíti. **Fekete Ernő** színművész lett. Sok mérnök, orvos, újságíró, pedagógus... barátunk van, akik nemrég még a tanítványaink voltak.
- 2006-ban megalapítottuk a „**Derkó-diák**” díjat is, hiszen a sporton²², a társadalomtudományokon²³ és a közösségi munkán²⁴ kívül a természettudományokban is vannak tehetséges, jutalmazásra érdemes tanítványaink.

A jól tanuló, jól nevelt, szorgalmas diák az eltelt évek alatt mindig méltán számíthatott a tantestület megbecsülésére!

S hogy számunkra mi jelenti a jutalmat?

- Ha egykori tanítványaink – bár legtöbben már elköltöztek a körzetből – mégis hozzánk íratják be gyermekeiket.

²⁰ Ld. Lorigo Tánciskola

²¹ Akkoriban- azt mondja-, főleg kézilabdázni szeretett

²² Jól tanuló jó sportoló

²³ Kiss Vilmos-díj

²⁴ Derkovits Vándorkupa

- Ha a Szülők a nálunk tanulók kisebb testvéreit is gondjainkra bízják.
- Ha a mai és egykori tanítványokat gyakran látjuk ránk mosolyogni, és ha ilyesmiket írnak emlékkönyvünkbe:

„Itt a suliban kezdtem el sportolni és táncolni... emlékeimben örökre megőrzöm a szép éveket”

Zsámboki Marcell igazgató,
Koreográfus-és Táncpedagógusképző Intézet,

„A Kismenedzser szakkör olyan pluszt adott az életemnek, ami mind a mai napig biztos talajt jelent számomra...”

Puskás Norbert, tájékoztatási és pályázati menedzser,
„Az Év Kismenedzsere”

„Könnycseppek és mosoly...nagyon szép a kiállítás! Itt tanultam meg mindent!!!

Köszönöm Derkó, a tanáraitam!...”

Pezenhófer Brigitta, újságíró
a Rádió Szombathely műsorvezetője

Szombathely, 2009. december 9.

dr. Kovács Péterné

Dr. Kovács Péterné
igazgató